УДК: 378:37.091.212:631:636.09

Марусяк В.М. *здобувач третього рівня вищої освіти (доктор філософії)*
ОНП 011 Освітні, педагогічні науки
Науковий керівник: Сопівник І.В.
д.п.н., доцет
Національний університет біоресурсів і природокористування України
(Київ, Україна)

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ АГРАРНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ БІОЕТИЧНИХ ПОГЛЯДІВ СТУДЕНТІВ ВЕТЕРИНАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Освітнє середовище аграрних закладів вищої освіти відіграє ключову роль у формуванні біоетичних поглядів майбутніх фахівців ветеринарної галузі. Враховуючи сучасні соціокультурні трансформації, зростає необхідність у створенні умов, що сприятимуть розвитку відповідального ставлення студентів до тварин, довкілля та професійної етики.

Проведений аналіз наукових досліджень з порушеної проблеми виявив, що поняття «освітнє середовище», будучи багатофакторним і залежним від специфіки закладу освіти або спеціальності, є предметом уваги та

зацікавленості широкого кола науковців: О. Гора, П. Макойда, С. Грінько, О. Буйницька, С. Тарасова, О. Соколюк, Т. Гуменюк та інш.

Роль освітнього середовища у формування біоетичних поглядів студентів ветеринарних спеціальностей є визначальною, адже воно не лише забезпечує теоретичні знання, але й впливає на розвиток морально-етичної свідомості, професійної відповідальності та гуманного ставлення до тварин.

Основні аспекти впливу освітнього середовища на формування біоетичних поглядів є наступні: *інтеграція біоетики в освітній процес*, що передбачає впровадження спеціалізованих дисциплін, проведення семінарів, конференцій, круглих столів та тренінгів; *організація різних видів практичної підготовки*: залучення студентів до роботи в клініках, притулках для тварин, участь у волонтерських проєктах; *дослідницька діяльність*, що включає вивчення етичних аспектів біотехнологій, організацію наукових конференцій та дискусій щодо гуманного поводження з тваринами; впровадження *цифрових технологій*, використання віртуальних симуляторів та альтернативних методів навчання для мінімізації експериментів на тваринах.

При цьому, як зазначає науковиця Н. Михайлюк, визначальним «є не обіг знань, а поєднання останніх з особистісними якостями, вміння самостійно розпоряджатися своїми знаннями»[1].

Студент, і як розвинена особистість, і як майбутній фахівець, має у процесі отримання освіти сформувати власну, досить «чітку внутрішню позицію відносно деяких «спірних» з етичного погляду питань», пов'язаних із майбутньою професійною діяльністю [2].

Є зрозумілим, що ефективність впливу освітнього середовища аграрного закладу вищої освіти на формування біоетичних поглядів студентів ветеринарних спеціальностей залежить від певних факторів, до яких належать і загальні (ті, що мають значення для студентів різних спеціальностей), і специфічні (ті, що стосуються безпосередньо освітнього процесу професійної підготовки майбутніх ветеринарів). До таких факторів належить, у першу чергу, мотивація студентів, тобто розвиток у них усвідомлення важливості етичного ставлення до тварин та відповідальності за їхній добробут. Важливим фактором є також підготовка викладачів, адже вища освіта сьогодення, як ніколи, потребує «новітнього» педагога, що володіє необхідними знаннями з біоетики, методичними матеріалами та сучасними підходами до організації та проведення освітнього процесу. Неабияке значення має матеріально-технічна база закладу вищої освіти: наявність сучасних лабораторій, клінік, навчальних ферм та симуляторів для відпрацювання практичних навичок без шкоди для тварин.

Серед інших факторів, що впливають на ефективність освітнього середовища, є міжнародний досвід: запозичення кращих світових практик у сфері ветеринарної біоетики та їх адаптація до національних реалій. Запозичення кращих практик та досвіду країн із розвиненою ветеринарною етикою (наприклад, Швеції, Нідерландів) може стати зразком для української освіти. Також позитивний результат у цьому відношенні має вивчення

міжнародних стандартів (наприклад, рекомендацій WOAH, ЄС з біоетики), що сприяє формуванню у студентів сучасних підходів до благополуччя тварин, етики експериментів і відповідального ставлення до довкілля. Програми обміну (наприклад, Erasmus+) дають можливість вивчати біоетику в міждисциплінарному контексті разом із зарубіжними колегами, а спільні дослідження з питань благополуччя тварин, біотехнологій тощо сприяють глибшому розумінню етичних дилем.

Отже, освітнє середовище аграрного закладу вищої освіти є важливим чинником формування біоетичних поглядів студентів ветеринарних спеціальностей. Комплексний підхід, що поєднує теоретичне навчання, практичну підготовку, дослідницьку діяльність та використання сучасних технологій, сприяє вихованню відповідальних і етично свідомих фахівців. Застосування міжнародного досвіду, підвищення рівня викладання біоетичних дисциплін та створення комфортного освітнього середовища є ключовими умовами підготовки ветеринарів нового покоління.

Список використаних джерел:

1. Михайлюк Н. Освітнє середовище як підґрунтя формування професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 34. Том 3. С. 30-38.
2. Ніколенко Є., Бєляєва Л., Гріднєва С., Шумова Н., Салун О. Особливості формування біоетичної відповідальності майбутнього лікаря. *Проблеми сучасної освіти.* 2019. № 10. С. 122-127.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»

15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025